

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

Universitätsbibliothek Paderborn

**D. Henrici || Svsonis Viri Sanctita-||te, Ervditione Et
Mi-||racvlis Clari, Opera**

Seuse, Heinrich

Coloniae, 1615

De rationali hominis exterioris in ipsius interiori introductione. Capvt XVI.

urn:nbn:de:hbz:466:1-38029

defecta: sed in eo potius illa consistunt, ut quis à seipso deficiat, seque despiciat ex diuinitatis contemplatione: atque in hoc raptu spiritus ordinatè excedit, & hic demum rectè habet, quando Deus illi est omnia in omnibus, & omnia propemodum illi in Deum mutata sunt. Siquidem cuncta illi eo respondent modo, ut sunt in Deo, & nihilominus singula quæque id manent quod sunt secundum naturalem essentiam: quod tamen irrationalis cæcitas, ac inexercitata ratio pro hac vera discretionè neque vult neque potest ritè perpendere. Porro de hac ipsa discretionè eas quæ sequuntur sententias & institutiones spirituales ac intellectuales annotare poteris, quibus homo à sua beatitudine retrahitur, & ad supremam suam beatitudinem dirigitur.

De rationali hominis exterioris in ipsius interiori introductione.

CAPVT XVI.

VItæ tuæ ratio & conuersatio interna sit, neque foras te proferas aut erumpas, siue verbis, siue gestibus, moribus, & conuersatione. Veritati simpliciter faciat satis: atque in eis, quæ tibi euenerint, non nimium tibi ipsi subuenias, neque inordinatam admittas sollicitudinem. Enimuerò qui plus satis sibi ipsi subueniunt, ijs à veritate minus fertur subleuari. Quando hominibus ades, ab animo excutidas visa & audita, atque vni Deo, qui intus tibi habitat, inhærescas. Sedulo id cures,

Yz

**Delectatio
qui capienda**

vt in actionibus tuis ratio sibi primas vendet. Nanque dum portio sensitua siue sensu-
tas primas occupare finitur, omne malorum
genus inde emergit. Delectatio non secundum
sensus, sed iuxta veritatem capienda est. De-
quidem nos delectatione priuare non vult, sed
perfectam atq; modis omnibus absolutam in
seipso nobis delectationem præbere appetit.
Fortissima sui abiectio vel submissio, superat

**Abiectio que
quid momenti
habeat.**

Luc. 10.

in se ascensionem complectitur. Qui in intimo
versari petit, is omnem fugiat oportet multi-
PLICITATEM, renuncietq; omnibus, quæ ab vno
eo illo vno aliena sunt. Vnum nanque, vt Do-
minus ait, est necessarium. Vbi natura ex sensu-
bus vel sensualitate operatur, ibi labor est
dolor, & rationis obnubilatio. Nulla maior
voluptas est, quam vbi me vnum inuenio in
Deo, totusq; Deo sum in omnibus, ita vt me
oportet. Hominis probè resignati exercitatio

**Imagines
quoad feren-
da.**

est, à seipso deficere. Quando amor noster circa
imagines & personas versatur, iam accendens
amantur: idque non rectè habet. Attamen fe-
rendæ sunt imagines piæ, donec decidant. In-
terdum nanque ex interno simplici fundo
proficiscitur, neque illic imaginis præsentia
diligitur. Atqui vbi omnia & nos ipsos quoque
abnegamus, vnumque sumus, inibi Deus est.
Qui inordinate foras prorupit per sensus, is de
in prosperis & aduersis crucem ferat ac patie-
tur. Siquidem patiens vel afflicus aliquis, plus
amat vno anno, quam alius foras erumpens
annis tribus. Si creaturis omnibus produsse tu-
pis, à creaturis omnibus ad Deum te conuer-
tum. Dum quis rem sue causam comprehendere
nequit,

**Creaturis qui
omnibus pro-
fit.**

nequit, si se possit expedire in Deo, iam ab ipsa
 re vel causa comprehenditur. Vide ne sic vn-
 quam te foras recipias, vt ab interno propofi-
 to tuo & Christi exemplo discordes. Naturæ v-
 bi que sese admiscens propositionibus inui-
 gilandum est, eæque propter Deum suppressen-
 da ac mortificandæ. Si vnitatem aut simplici-
 tatem ferre nolis, feras necesse est multiplici-
 tatem. Vsq; adeo à cunctis rerum simulachris
 ac imaginibus te nudam serues, ac si nulla præ-
 ter te in terris creatura sit, tumq; ita dicas. E-
 quidem tibi esse non possum, vt tu mihi es. Na-
 tura quidem naturam diligit, seseque semper
 spectat. Plerique natura sunt nimis indomita
 & immortificata, & eorum exterior homo fo-
 ris permanere cupit, & in maximis versari pe-
 riculis. Sese intus continere, maiores vires præ-
 stat, quam possint res externæ. Atque ex vna
 inordinatione alia proficiscitur. Vide ne natu-
 ra prægrauetur, atque vt externus homo cum
 interno consentiat. Obserua hominem tuum
 internum. Siquidem in hoc externa pariter &
 interna vita consistit. Perfectissima exigit resi-
 gnatio, vt natura perpetim freno contineatur,
 tamque præsentis animo sibi quisque semper
 cui gilet ac moderetur, ne natura vltra limi-
 tes feratur & excedat. Quereris te nimis etiam
 dum actuosam, irresignatam & impatientem
 esse. Sed ne desperes. Quanto ad tuam mortifica-
 tionem propius accesseris, eò melius. Viti-
 orum omnium radix, totiusque veritatis obnubila-
 tio, est amor rerum labentium. Sed sensuum
 occubitus, veritatis exortus est. Quando vires
 naturæ à sua actione deficiunt, & elementa, ex
 quibus

Naturam se-
 se vbi que
 spectare.

Resignatio
 quæ quid ex-
 igit.

Occasus quæ
 qualis fiat
 exortus.

quibus corpus constat, repurgantur ac defa-
 rur, iam vires æternam suam obtinent nobi-
 ratem, dum se in suam originem Deum recipi-
 unt. Cunctarum animæ virium vna essentialis
 actio est, ea videlicet, vt æternæ veritati (id est
 Deo) satisfaciât. Neque quicquam frugi ferum
 est, nisi quod intimo diuinæ naturæ fundo
 forme sit. Multi quidem diuina se gratia mo-
 ueri senserunt, sed illi morem non gesserunt
 internusq; & externus homo eorum longè
 dissident: atq; hoc defectu complures laborant.
 Natura liberæ voluntatis arbitrio subiecta
 quanto igitur longius per sensus euagantur,
 tanto sumus à Deo remotiores: quanto autem
 magis intrò ingredimur, eo efficimur Deo pro-
 pinquiores. Qui diuinitus verè illuminat, et
 is ea quæ sensibus agenda sunt, præclarioribus
 cit. Quisquis naturam, dum ea adhuc in puri-
 tate & veritatis cognitione versatur, fructus
 quodam retinent, hoc ipso eo illam adducit,
 vt externa rectius administret & exequatur. An-
 loqui in res temporarias effunditur & diffunditur,
 ita vt nihil rectè exequi possit. Paritas, & intel-
 ligentia, & virtutes naturam reddunt locuple-
 tem. In subtractione autem fit nonnunquam
 vt creaturæ hominem propius in Deum ire
 pellant. Quid quæso est, quod homines vique
 adeo incitat illicitos sectari modos prauosque
 mores? Nimirum quod propria venantur ob-
 lectamenta. Vera autem oblectamenta non nisi
 in resignatione inueniuntur, non autem in
 improbis studijs. Quod quosdam tam crebri-
 inordinatus animi mœror occupat, ea causa
 est, quod sibiipsis non semper exactè inuigilant

Qui Deo ma-
 gis propin-
 quetur.

Natura qui-
 bus locuple-
 tior reddatur

Oblectamē-
 ta quæ qualia

lant & cauent, ne quid vnquam culpabile admittant. Iniuria opprimi, est amicorum Dei victoria. Intus tecum commoraris. Multa quidem sese vt necessaria offerent, sed non nisi quaedam naturæ fomenta sunt. Non carat vitio, multa aggredi, nec tamen quicquam absoluere. Constante perseverandum est, donec perspicuum sit, Deusne an natura operetur. Da operam, vt natura ex prima sua puritate agat in DEO absque extraneis rationibus. Probè resignatus homo his quatuor nauabit operam. Primum est, vt conuersatione honestus ac bene moratus sit, ita vt bona omnia ex ipso sine ipso proficiantur. Secundum, vt sensibus modestus & quietus sit, nec vtrò citroque ramusculos & hominum dicta circumferat: (nanque id multas parit imagines) atque ita sensus interni quodam ocio & libertate perfruatur. Tertium, vt nulli rei amore adhærescat, certus videlicet, vana esse & nihil omnia. Quartum, ne contendat aut pugnet verbis, sed amice se gerat erga eos, per quos Deus eum excitare, expedit, & extra seipsum suamque proprietatem eijcere molitur. Stabilis tecum persevera, donec extra teipsam absque teipsa agaris. Obserua num bonorum hominum amicitia in sensuali quodam affectu vel fauore, aut in simplicitate procedat. Nemini te admone offeras. Nam qui se plurimum offerunt, sepe minimum placent. Tuum est vitam agere internam, siue introrsus tendentem. Dedeceplane quenquam aduersus suum institutum agere. Beatus est, qui non multis vitur

Modoris inordinati causa qua.

Resignato cui quibus quatuor incumbendum.

II.

III.

IV.

Beatus quis.

verbis

verbis atque modis. Multa nanque verba multaque modi, plura quoque adferunt accidentia & imagines. Intus tere contineas, neque ab operatione erumpas foras: alioqui crucem reportabis. Quidam ex gratia sensibili in prosperis & aduersis casibus operantur. Sed non licet ea seipsum quærere. In perfecta sui abnegatione & submissione cuncta consummantur. Quando Christus ait: *Pater, in manus tuas commendo spiritum meum*, tum demum consummata erant omnia. Deus & diabolus non eodem modo sunt in homine imperfecto, seipsum spectare volente. Qui autem sese funditus abnegat & religiosis poterit nosse differentiam. Vis perpetua gaudere quiete & tranquillitate? In prosperis & aduersis eodem amore, pari fidelitate atque eadem fide in Deo perseuera. Qui in externis deuotionem animi conseruat, eius deuotio interior & solidior est, quam qui in solis studijs internus deuotus & internus est. Idque fit, num seipsum quam quærit & spectat. Grandior numerus est hominum soli intellectui curiosè excolendo vacantium, quam simplicium. Intellectui soli vacantes eos voco, in quibus intellectus primum sibi locum vendicat. Simplicitas autem ob suam nuditatem, rerum iuxta sensus consideratarum amittit multipliciter, neque multis sese occupat. Siquidem quodammodo in hominis transijt essentiam, utpote qui verus puer effectus est. Qui omnia sibi esse vult, se ipsi & rebus omnibus nihil fiat oportet. O verè beatum illum, qui stabilis absque multiplicitate perseuera. Copiosus nanque illi in caelestia datur accessus. Bona intentio non semper

Luc. 23.

Perpetue quietis & tranquillitatis amator quid agendum.

Intellectui soli vacantes qui.

sufficit. Siquidem haud rarò veræ unitati vel
 unioni medium obijcit. Oculos nostros nun-
 quam quicquam attente considerare oportet,
 nisi quod ab imaginibus nos expediat. La-
 sum Adæ, & pœnas atque miseras omnes il-
 lum consecutas, longanimi patientia libenter
 per peti debemus. Nam qui resignatus est, nul-
 lam aduersitatem animo suo imprimit. Quod
 autem homines queruli sunt, & aduersa mole-
 stè ferunt, id vtrique imperfectionis est, atque
 ob eam rem profligandum est. Inordinata siue
 inuisa omnis libertas, seipsam pro scopo ha-
 bet, siue ad sese reflectitur. Rationabili ac iusta
 occupatione velle esse absolutum, id iniquissi-
 mum ocium est. Homo resignatus, creaturarû
 desitui imaginibus, & Christum sibi impri-
 mere, atque in diuinitatem transformari de-
 bet. Qui sese cum Christo capit, is cuncta in suo
 permittit ordine. Vbi quis à sese defecit, atque
 vnum cum Christo effectus est, iam benè ha-
 bet. Dum quis sese ad veritatem intrò recipere
 & accommodare instituit, intus ei defectus &
 excessus sui illucent, aduertitque etiamnum
 creaturas, per quas auersus est, sibi inhærere:
 tumq; ob id intus repræhenditur, patienter su-
 stinet, videns se necdum expeditum atque in
 nihilum redactum esse. Porro sic per peti, id ni-
 mirum est simplicem effici. Peccatum consci-
 entia mœrorem parit. Sed dum inde auertimur,
 rursus decedit. Si queras quod sit hominis pro-
 be resignati obiectum in omnibus, id nimirum
 est, sibi ipsi excidere, aut sese resignare in omni-
 bus. Tum verò vna cum ipso cuncta illi exci-
 dunt. Minimum inter Deum & animam me-

Quærela ho-
 minum vnde

Hominis re-
 signati quid
 sit.

Minimū me-
 dium & ma-
 ximum inter
 Deum & ani-
 mam quæ.

X dium,

dium, est cogitatio. Maximum autem mediū est propriæ inhærere voluntati. Deceret sanè nullam homini resignato præterire horam, qua non & Deum & seipsum obseruaret ac intueretur. Idemque non id semper attendere deberet, quibus opus habeat, sed etiam quibus carere possit. Cum istiusmodi homo resignatus in se recipere arque ad veritatem adiungere & applicare constituit. Primò curabit, ventrosus penetret, & sensus excedat. Siquidem *Spiritus est Deus*. Secundò considerabit, num quod medium contraxerit. Tertio perferretur, num aliqua in re aut vllò sensuum objecto sese quærat & spectet. Quarto in eo lumine totius diuinæ essentiæ præsentiam attendet, persuadebitque se illius solius esse. Quantum se quisque & à seipso & caducis creaturis omnibus auertit, tantum in Deo vnitur & beatus efficitur. Si verè resignata esse cupis, da operæ, vt quomodocunque Deus & seipso & creaturis suis omnibus in tristibus & iucundis rebus se erga te gerat, semper in ijs equali sis animo, easque ac deseras quod tuum est. Sensus tuos curis præsentibus formis ac imaginibus præcludas. Expedita & libera semper sis ab omnibus, quæ ratio foras spectans & externis dedita eligit, quæ voluntati inhærent, plausibilemque ingerunt voluptatem: neque vlla in re extra Deum acquiescas. Dum te præsentem quippiam mali admittitur, non te admisceas, neque coopereris. Qui perpetuò secum habitat, magnas acquirit vires. Hominis resignati secundum corpus recreatio, restricta ac necessaria erit commutatio siue innouatio operum

I.

Ioan 4.

II.

III.

IV.

Vt quis verè
sic resignatus,
quid agendum,

eiusmodi, à quibus animo expedito sese possit auertere. Prout quisque plus minusue resignatus est, ita etiam magis vel minus rebus temporarijs afficitur ac promouetur. Homini cui-dam semi resignato, cum duros nimirum sentiret dolores, eiusmodi intus verba dicebantur: Tam studiosè meî curam geres, teque aded contemnes, modo scias mecum rectè ac prospere agi, vt nihili facias vtcunque tecum agatur. Homo resignatus dum sensibus intrò verbis in secreto sese collocat, quo minus intus reperit adminiculi siue sustentacoli, eo magis intus cruciatur: sed quo celerius emoritur, eo citius superat ac euadit. Sensuum in externa effusio, vitam internam & animi deuotionem interturbat. Vide ne foras trahentes causas vel occupationes aucuperis. Dum autem eiusmodi causæ te requirunt, quædum fas est, non te sinas reperiri. Semper celeriter introrsus te recipe. Vita naturalis in moribus siue effectibus ac sensibus sese prodit. Sed qui in his se deserit, atque à seipso deficit, is vitam supernaturalem inchoat. Quidam citra impedimentum ascendunt in Deum, sed non stabiliter perseverant. Nodam amplectere & sectare resignationem. Innumerò desideria immoderata possint mentium occultum efficere. Homo resignatus, vires animæ suæ vsque aded domare debet, vbi sese intus adspexerit, cernere id possit. Homo resignatus aded à seipso manet expeditus, ac si nihil de se nôrit. Siquidem in vno illo, quod Deus est, cuncta in ipso honestissime ordinata sunt. Studium adhibe erga hominem exteriolem, vt homini interno viuatur. idque

Sensus in externa effusione quædam malum.

Vires quæ qui domandæ.

X 2 bestiales

DTW
10

Resignata cō-
uerſio quam
Deo grata.

bestiales omnes ac sensuales calcando voluptates. Resignata conuersio siue reuersio, nonnunquam Deo gratior est, quam sibi placens perseverantia. Collige animam tuam ab sensibus externis, per quos in rerum externarum multipliciter dispersa est. Inrorsus redi, iterum atque iterum intrò reuertere in unitatem, & DEO frui, fortiter persevera, nec unquam contenta sis, donec in hac vita temporaria, quatenus humanæ imbecillitati possibile est, id assequaris, quod in æterna semper præsens est.

Quid sit Deus.

CAPVT XVII.

POST eiusmodi rationalem hominis externi in internum introductionem, extiterunt in spiritali illa Ministri filia sublimis intelligentiæ, de quibus cum ex Ministro esset sciscitata, utrum percontari sibi liceret, ille respondit: Licet plane: quandoquidem ordinatè per oportuna & congrua media sue exercitia progressa es, permillum est spiritali rationi tuae de rebus sublimibus inquirere. Itaque quicquid voles interroga. Ait illa: Dic mihi pater, quid sit DEVS, atque ut sit DEVS, id est, ut & simplex sit & trinus. Respondit Minister: Hæ nimirum sublimes sunt quæstiones. Quod ad primam quæstionem attinet. Quid sit Deus, noueris quotquot unquam Doctores exciterint, eam absoluerè nō potuisse: siquidem sensus & rationem omnem excedit. Tamen qui studiosus est, si quærendi non remittat diligentiam,

Deus quid sit
perfectè sciri
aut dici ne-
quire.